

metamorfosada en un ventarràs destructor (veg. *DECat*, s.v.). Que Cerverí se'n serveixi per a la seva abominació, de poeta, al canallesc art de la joglaria, això pot i deu ser secundari (les acostumades habilitats i indirectes i subterfugis cerverinians); la llegenda, però, és versemblant que existís en la rodalia de Caldes; no en va llavors, els clergues escriviren *Mala vetula*, en els citats documents de 1225, 1242 i 1691; tot guardant-nos d'assegurar-ho, fins es podrà imaginar que el *Castrum de Malaveya* del document de 1362 o el Mas de *Malaveya*, estigués situat en el lloc precís de l'episodi de Cerverí (amb una esglesieta on Santa Seculina redimís el record de la bruixa).

I el que puc demostrar és que el nom *Malavella* es repeteix en bastants llocs diversos, dins Catalunya i Occitània: amb colpidora coincidència amb llocs on hi ha tal llegenda o les condicions topogràfiques que solen acompanyar les llegendes de bruixes, fades i follets malèfics: cavernes, clapers de rocam, collades altes i tempestuoses: recordem els *Colls de Fades*, els Ports d'*Ares*, els clapers i estanys que hem comentat a l'article *Èvol* (supra).

1) Roques, Barranc i Torrent de *la mālā bēja*, que anotava jo el 1970 a la Vall de Camprodon: el savi amic Mn.Julià Pascual em certifica, per carta de 5-VII-1970, que són en el paratge del te. de Villalonga de Ter, que m'havia assenyalat, de la història que hi havia anotat jo, de la bruixa que s'hi aixoplugava. 2) Còrrec de *malābéja* (1960, xxiv, 149) en el te. de Vivers (entre el Rosselló i els Aspres); ja «*Ravin de Mallevelle*» en el cadastre del poble, però confirmat per un pràctic i pel batlle d'aquell municipi. 3) Un poc alterat en *Malvella*, paratge solitari vora els escanyalls del Cardener en el te. de Clariana (1964, xlvi, 88.50).

Més enllà dels límits catalans tenim un dels clapers embriuxats: 4) en b. ll.: «claperium *Malavetulae*» en un doc. de 1143, referent a llocs de l'extrem Sudest del dept. Erau (Mauguio i el riu *Vidourle*), *Hist.Lgd.* v, 984); i ja cap a la punta Nord del Lenguadoc, dos pobles: 5) *La Malle-Vieille* agre. al te. de Valujols ja doc. el 1308, i un doc. del S. xv li diu *La Mala veilha*, si bé algun altre ho trivialitza, a causa del fet que *VILLA* es pronuncia *viala* en aquests dialectes: *La Viala Veilha*; i 6) un altre village *Mallevieille* pertanyent al mun. de *Deux-Verges* (Amé, *Dict.Top. du Cantal*) potser no és mera fantasia suposar que s'amaguin bruixes o fades sota aquest nom viginal.

En definitiva, doncs, el que devia passar és que a l'E.Mj. el nom *Maravella* (*Balnea MIRABILLA*), es devia canviar en *Malavella*, en anar-s'hi repetint una llegenda, o rondalles, de dones, que aplicant-ne les aigües operaven cures meravelloses; però en tornar-se velles i pobres aquelles saberudes, i fent coses

menys lícites, acabaven amb fama de màgia o bruxeria. Així estrebant-se una cosa amb l'altra, *Maravella* es consolidà en la forma *Malavella*.

¹ Per apuntalar l'aplicació a unes roques havia pensat jo si el monestir pre-carolingi de *Perabella* que Abadal situa vora el poble pallarès de *Peramea*, contenia aqueix *abella* de Balari: realment es troba amb la grafia *Petra Apelie* o *Apilie* en docs. de 949 i 966 (*P. i R.*, 41, 200, 237). Tanmateix ni *pera* ni *petra* no són *mala*-; ni fóra fàcil trobar-hi lligam. De l'*Esdabella* (xxxviii, 96.23ss.), penyal del te. de Vallcebre, havia pensat si podia venir de *LAPIS-DE-APICULA *labsdabella*?. Tan enginyós com arbitrari: és més fàcil que vingui de *LAPIDES BELLAS > Labdesbellas*, amb metàtesi (cf. *La Baells* poble immediat que és *Lapides Bellos* a l'Acte C.SdUrg.) o bé *LASTO-DE-APICULA*. Quant al nom del priorat de *La Badella* ja he explicat en el seu art. que té un origen ben inconnex.—² Cf. *MAGICAS > Maiques* (art. supra), *Malacares* (*MIRACULA*, supra s.v. *Mal*-).

Malavesina, V. els art. *Belvei* i *Enviny Malavila*, V. *Mal-* *Malbrusca*, V. *Brusca*

MALBUJA

Alqueria. i avui «lloc» del te. de St. Lluís de Menorca, nom estudiat en el vol. i, 195-6, sense arribar a cap etimologia ni resultat ferm, fora d'assegurar que és nom anterior a la Conquesta, doc. des de 1305. Car s'hi han assajat moltes vies totes molt problemàtiques.¹

N'hi afegim una també incerta però menys hipotètica, que m'inclino a declarar versemblant. Que vingui d'un NP gòtic transmès pel mossàrab arabitat. Tant els NPP en *AMAL-* (52 en el Först.), com els en *WIGI*, formen sèrie en l'onomàstica germànica: *-WIGI*, *-GA* (69 + variants 26 més); *Aebischer* (*Onom.* § 43) troba 5 NPP catalans en *-WIG(I)*, als quals afegeixo encara *Ermowigia*, *Sesvigia*, *Elder(w)igo*, i algun altre que cito en l'article *Belvitja* (*BIL-WIGIA*), *Vallldolig* i el cogn. cat. *Orovitg* (V. s.v. infra).

El nom que escau aquí el tenim ben documentat en fonts germàniques, evolucionat com *Amalwib* (Först. 95); i en docs. catalans, trobo *Amalvigia* en un doc. barcelonès de 920 (Mas, *N.H.Bna.* iv, 30), i reduït a *Malwigia* en un del Vallespir a. 938. És el germ. *AMALWIGIA*, reduït a *MALW-*, per l'acostumada afèresi de *A-*, presa per una preposició.

En els nostres arabismes *ǧā* passa sovint a *ūǧ* (com en *tabǧāla > tafuila*, *-fulla* art. *ataüllar*, art. *tafulla*, de l'*Onomasticon Cataloniae*; *alcaraiǧa < karaiǧa*, *taris < tariǧs* (*DECat.* s.v. *rassa*); cf. *EntreDL.* 107-109. Tenim fonament, doncs, per fer la hipòtesi que l'àrab menorquí, després d'oscil·lar entre *Malūǧa* i